

The purpose of the paper is to analyze lexical, grammatical, syntactical and graphic peculiarities in texts advertising gambling in the Spanish Language.

Methods used in the investigation are contextual and interpretational analyses.

Results. *Verbal and non-verbal components of advertising texts influence on the reader creating an attractive image of gambling, different card games, bets and lotteries persuading to play a game. The emotive influence on the potential players is made by metaphors, epithets, personification, imperative sentences, rhetorical questions, graphic means such as colour, images, symbols, italics, etc. As the result of complex interaction of verbal and non-verbal means positive image of gambling is created.*

Originality. *Besides verbal and non-verbal means of direct influence on the reader we single out the means of indirect influence such as interviews with the person who won a lottery, videos which show happy lottery winners with positive emotions.*

Conclusion. *So, a game of chance is a product of gambling which is attractively presented in advertisement on websites, in special journals and books. Oral advertisements of gambling in videos can be the object of further investigation, where non-verbal component is revealed in prosodic means of speech (tempo, intonation, logical stress).*

Key words: *discourse gambling; advertising; software; means of verbal; non-verbal means.*

Надійшла до редакції 29.09.2015

Прийнято до друку 14.10.2015

УДК 811.134.2: 161.25

ГЛУЩУК-ОЛЕЯ Ганна Ігорівна,
кандидат філологічних наук, доцент кафедри
романо-германських мов Херсонського
державного університету
e-mail: naranha@ukr.net

ЗАСВОЄННЯ ЗАПЕРЕЧЕННЯ ІСПАНОМОВНИМИ ДІТЬМИ

У статті розглянуто механізми засвоєння заперечення іспаномовними дітьми в ранньому віці. Дослідження оволодіння цією категорією в ранньому віці може дати змогу простежити еволюцію людської мови взагалі (заперечення, зокрема), оскільки формування індивідуальної мовної компетенції – це зменшене відображення еволюції її колективного прототипу, а засвоєння механізмів заперечення уможливує розуміння принципів його функціонування як мовної універсалії. Вживання дітьми заперечення / заперечних речень надає особливу можливість плідного вивчення кореляції способів мовного вираження та семантичних намірів.

Ключові слова: *заперечення, дитяче мовлення, інпут, механізми засвоєння, комунікативні здібності, засоби інтенсифікації.*

Постановка проблеми. Заперечення – одна з перших граматично маркованих лінгвістичних категорій, що засвоюються дитиною в процесі оволодіння мовою. Первинні дитячі заперечні конструкції беруть початок із жестів відмови чи уникнення чогось [1, с. 95; 2, с. 42]. Вживання дітьми заперечення може бути викликано не тільки необхідністю сперечатися чи відмовитися від чогось; за недостатністю словникового складу як ствердження так і заперечення допомагають дитині спілкуватися з дорослими та займати в процесі комунікації активну позицію, що пояснює продуктивність заперечних елементів у дитячому мовленні. На оволодіння дитиною мовою, безперечно, впливає мовне середовище, що визначає обсяг і характер того, що називають інпутом – сукупністю мовленнєвої продукції дорослих, яку може сприймати дитина. До того ж, на засвоєння мови може впливати психічний фактор, зокрема «фаза негативізму» [3, с. 77] чи протистояння [4, с. 1], у якій домінуючою поведінкою є протест або заперечення чогось. Це можна пояснити тим, що до 2 років дитина вже сформована й готова до нових знань,

вона краще координує рухи, проте все ще не контролює свою волю. Цей період «Ні» важливий під кутом зору спроб і намагань виражати свою незалежність через опір мовними та позамовними засобами:

- не погоджуватися, не поділяти думки інших, відкидати їхнє прохання;
- діяти наперекір;
- ігнорувати;
- відштовхувати обійми;
- відбігати на відстань;
- голосно кричати;
- ховатися від рідних людей тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Матеріалом нашої наукової розвідки послуговував повний реєстр спонтанного мовлення дівчинки Марії, мешканки Мадрида, складений іспанськими дослідниками С. Лопес Орнат, А. Фернандес, П. Галльо та С. Маріскаль [5] із аудіовізуальних записів; уся база даних викладена в орфографічній транскрипції із 662 фрагментів спонтанного мовлення Марії, тривалістю 30 хв., які записувалися кожні 15 днів з 1 року 7 місяців до 4 років (лонгітудна вибірка). Із цього реєстру ми склали корпус висловлень із запереченням, що дає змогу показати процес оволодіння заперечними формулами, послідовність фаз розвитку та еволюційний континуум взагалі. Окрім цього, для аналізу отриманого матеріалу ми послуговувались роботами американських та іспанських дослідників, зокрема К. Дімот, Р. Д. Пі, І. Менендес Бенаvente та ін.

Мета статті. Метою нашої наукової розвідки є вивчення засвоєння механізмів заперечення, що уможлиблює розуміння принципів його функціонування як мовної універсалії.

Виклад основного матеріалу. Безперечно, кожна дитина має успадковані здібності, схильність до вивчення мови в її оточенні. Також для неї характерним є зв'язок успадкованих і набутих моделей мовних універсалій: вони взаємодіють та взаємодоповнюють одна одну [6, с. 440]. Здатність дитини сприймати першу мову й керувати невідомими їй мовними моделями може пояснюватися генетичною інформацією зародку, однак необхідно багато зусиль для засвоєння граматичних процесів і понять, що містяться в коді дорослих; дитина для оволодіння цим кодом використовує низку доступних їй засобів: первинне спрощення із вибором нескладних компонентів, послідовне та поступове наближення до коду, метамовні експерименти тлумачення, різні форми навчання, вимагання пояснень тощо [7; 6, с. 441]. Так, в оволодінні механізмами заперечення можна виокремити 5 періодів [1, с. 95]:

1. Перші дії дитини, які тлумачаться як відмова. На дословесному етапі розвитку можна спостерігати кілька заперечних дій: відсутність чогось може виражатися стисканнями плечима, розведенням долонь; значення відмови може виражатися поворотами голови вліво / вправо, відштовхувальний жест рукою. З одного боку, певні жести як символи заперечення діти імітують від дорослих, що є пристосуванням та творчим засвоєнням мови батьків [6, с. 44]. З іншого, такі дії та міміка можуть ґрунтуватися на природних реакціях дітей: зціплення зубів, відвертання (дії категоричності); махання руками, повертання голови (дії невдоволення); погроза пальцем, качання головою (дії осудження, несхвалення).

2. Більш переконливі поодинокі жести. Марія, наприклад, коли не хоче їсти, починає хнюпати, затуляти рота долонею, відвертатися, випльовувати їжу [5, с. 184, 188], кидати на підлогу іграшки, із якими не хоче гратися [5, с. 176]. Якщо для дорослих жести – додаткові експресивні одиниці, то в дітей на дословесному етапі жест, що може супроводжуватися певними звуками (*eh, ah, uh*), є самостійною комунікативною одиницею, причому певні дитячі мовні жести відсутні в жестовій мові дорослих [1, с. 97]. Можливо, у такому випадку йдеться про ймовірну «протомову» – особову семіотичну систему дитини, відмінну від системи «дорослої» мови.

3. Жести, які супроводжуються одним або двома словами. У процесі переходу до голофраз (однослівних висловлень) дитина намагається вербально виразити заперечне значення, супроводжуючи це жестами. Наприклад [5, с.166, с. 215]:

а) Мати: ¿*Quieres que te de una cosita para jugar?*

Марія: *Ne, eh, eh* (хитає головою).

б) Марія: (показуючи порожні руки) *Cana* (= *Encarna*) *no*.

Мати: *No está, pues nada*.

4. Розвиток комплексного мовлення і вживання меншої кількості жестів. Наприклад [5, с.217, с. 407]:

Мати: *Si no quieres, pues nada*.

Марія: ¡*Ah! Nene má* (= *más*) *no* (дає горщикок матері).

Мати: ¿*Más no?*

Марія: *Nene má* (= *más*) (бере їжу і дає її мамі). *Ése no, poco* (= *tampoco*).

Мати: (звертаючись до батька) *Poco, me parece que es tampoco*.

Марія: *Poco* (= *tampoco*) (хитає головою) / *No, más no, en los ojos no, en la cabeza – tampoco*.

5. Жестикулювання та дії як посилення заперечення. Так, коли Марія не хотіла зніматися на відео, вона сідала до камери спиною, хоча мати просила її: *Siéntate mirando a papá, no le des espalda, hija* [5, с. 333]. До того ж, діти можуть наполегливо повторювати заперечення, інтенсифікуючи його із різною метою. Наприклад [5, с. 460]:

Мати: ¿*Tú no estás vestida?*

Марія: *Noo*.

Мати: *Tú estás vestida también, no seas mentirosa*.

Марія: (заперечує хитанням голови).

Мати: ¿*No estás vestida?*

Марія: (знову заперечує хитанням голови). *Estoy muy fea todavía*.

Зазначимо також схильність дітей повторювати жаргонізми та вульгаризми як посилювачі заперечення [5, с. 397]:

Мати: ¿*No lo sabes?*

Марія: (граючись сама) *No pase por aquí*.

Батько: ...*No le hizo ni puto caso*.

Мати: *No digas ni puto caso*.

Марія: *Ni puto caso*.

Мати: ¿*A qué no se dice esto?*

Марія: *Sí, sí*.

Батько: *No, no, eso no se dice*.

Марія: *Ni puto caso*.

Батько: *Eso no se dice*.

Марія: *Lo he dicho yo*.

Інтенсифікація заперечення пов'язана з акцентуацією заперечного значення. За нашими спостереженнями, основними значеннями заперечення в дитячому мовленні є заборона, відмова та незгода. Ці три значення є найбільш вагомими інструментами взаємодії із середовищем, вираження особистих потреб, мотивів та бажань дитини; використання засобів інтенсифікації приводить до посилення цих значень. Таке посилення негативістської позиції в процесі становлення особистості дитини [3, с. 77; 113] пов'язано з її егоцентризмом, відстоюванням своєї значущості [8, с. 31; 36].

Мати: ¿*Quién te ha regalado ese vestido?*

Марія: *Nada, caca*.

Батько: ¿*Caca?*, ¡*leche!*

Мати: *Te lo ha regalado papá. Te lo ha traído de Hungría*.

Марія: *Sí, papá. Caca, caca*.

Таку негативну оцінку та інтенсифікацію заперечення в дитячому мовленні можна розглядати як вияв контролю й домінування в процесі спілкування, намагання відстояти свою точку зору, навіть пригнітити співрозмовника. У ранньому віці, оперуючи жестами, дитина намагається не віддавати улюблену іграшку, ховаючи її, стискаючи в руках, притискаючи до себе. На етапі голофраз – це просте *no*, і поступове ускладнення заперечних фраз, типу: *No, es mío; No la cojas, es mía; No quiero.., me gusta mucho* [9, с. 112].

Найбільшу продуктивність заперечення в іспанському дитячому мовленні спостережено у 21–23 місяці, де приблизно одне із семи слів є заперечним [10, с. 13; 11, с. 120]. На цьому етапі є два основні шаблони – це голофрази та кінцеве заперечення (*X + no*): *Papa no / Ete no / Nene no / Má no*. Останній шаблон можна зарахувати до розряду певних проміжних дитячих структур, що не мають прямих паралелей у граматиці дорослих. Ми звернемося до актуального членування висловлення. У першому компоненті дитина намагається висловити основний пропозиційний зміст, а другий компонент – оператор заперечення – надає цьому змісту зворотнього значення. Так, усю пропозицію потрібно сприймати зі знаком «мінус». Це можемо спостерігати в короткому діалозі [5, с. 293]:

Мати: *¿Esta no te gusta?*

Марія: *No ésa no mamá, ésa no mamá, ésa no.*

Мати: *¿Y ésa sí?*

Марія: *Sí, ésa no.*

На початковому синтаксичному етапі заперечення є рематичним і зовнішнім, воно містить те, що повідомляється в темі, є комунікативним центром висловлення, яке ставиться за межі стверджувального. Тенденція до розміщення заперечення на кінець речення може зберігатися, коли синтаксичні структури будуть достатньо розгорнутими і вмщуватимуть більшу кількість компонентів, наприклад: *Nene má (más) no / Ete maia (media) no / Nene sienta no / No, aquí pi (pintar) no.*

Поступово заперечення починає вживатися дітьми всередині висловлення, формується подвійне заперечення: *Noo, no teno (tengo) casé / Este no es tuyo, ¿e de mamá solo! / No sabo nada*. На четвертому році життя спостерігаємо складні структури із запереченням у різних типах речення: *Esto no es plátano, ¿a qué no? / No, si me quitaran el lápiz no podía escribir / No me has hablao ninguna vez / Teresa no lo estudia porque ella me ha dicho a mí: yo no estudio nada de lo que me dice la señorita.*

На першому етапі вживання дітьми заперечення здається одноманітним, не спостерігаємо граматичного консерватизму, співвідношення лексики та синтаксису. Шабли дитини не збігаються із синтаксичними шаблонами батьків (домінантними формами інпуту), тобто вживання заперечення на початку та всередині висловлення є нечисленими. Ми можемо представити це в таблиці.

Таблиця 1.

Позиції *NO* у дитини порівняно з дорослим

дитина мати	Позиції <i>NO</i> у висловленні			
	<i>NO</i> початкове	<i>NO</i> всередині	<i>NO</i> кінцеве	<i>NO</i> голофрази
Марія (21 м.)	1%	5%	49%	45%
Мати	36%	34%	18%	12%

Незважаючи на перевагу дитини над певними позиціями *NO*, ця заперечна частка вживається з іменниками, прикметниками, прислівниками і дієсловами. Шаблон кінцевого заперечення спостерігаємо в дітей, носіїв іспанської та каталонської мови [10, с. 7–14], на відміну від англомовних [11, с. 121]. Для пояснення такого непоширеного шаблону треба мати на увазі процеси переміщення частки. Незважаючи на майже відсутність в інпуті кінцевого заперечення, воно є фрагментарною частиною негативної відповіді, що розглядається як результат еліпсису [11, с. 121], проте може розташовуватися й на початку відповіді, змінюючи її зміст, наприклад:

– *¿A dónde quieres viajar?*

– *A Francia no (quiero viajar) / No a Francia (quiero viajar, sino a España)*. Так, можна припустити, що на початковому етапі діти, відчуваючи саме рематичність заперечення, розміщують його наприкінці висловлення [5, с. 225]:

Мати: *¿Te hacen pupa las botas?*

Марія: *No, pupa no. Pupa bota no.*

Перша фраза дитини – можливий варіант відповіді, проте друга, з погляду дорослого, є аграматичною.

Висновки. Засвоєння категорії заперечення засвідчує, що дитина самостійно досліджує дійсність, вчиться логічно мислити, що знаходить вираження в оволодінні мовними засобами вираження цієї категорії. Із накопиченням активного словника спостерігаємо скорочення відносної кількості заперечень. Заперечення в дитячому мовленні виконує такі основні функції: уникання певних дій та корегування інформації. Із розвитком комунікативних здібностей заперечні фрази поступово набувають додаткових функцій: вони допомагають дитині контролювати дії, виправляти відомості та виражати емоції. Можемо підсумувати, що оволодіння дітьми запереченням не відбувається саме по собі (*ítem por ítem*), не імітує схему мовлення батьків. Є певні етапи розвитку дитячого заперечення, зміни позицій заперечних слів та засоби інтенсифікації.

Список використаної літератури

1. Beaupoil-Hourdel P. A child's multimodal negations from 1 to 4: the interplay between modalities / Pauline Beaupoil-Hourdel, Boutet Dominique, Aliyah Morgenstern // *Negation and Polarity: Experimental Perspectives*. – Caen : Pierre Larrivé, Chungmin Lee, 2015. – P. 95–126.
2. Dimroth C. The Acquisition of Negation / Christine Dimroth // *The Expression of Negation* [Laurence R. Horn]. – Berlin / New York : Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, 2010. – P. 39–72.
3. Spitz R. *Le non et le Qui / La genèse de la communication humaine*. – Paris: PUF, 1962. – 132 p.
4. Menéndez Benavente I. Rabietas, parte de su evolución, conocerlas [Електронний ресурс] / Isabel Menéndez Benavente. – 6 p. – Режим доступу до статті : www.isabelmenendez.com/servicios/rabietas.pdf
5. López Ornat S. Adquisición de la lengua española / Susana López Ornat, Almudena Fernández, Pilar Gallo, Sonia Mariscal. – Madrid : Siglo XXI, 1994. – 606 p.
6. Jakobson R. Linguistics in the relation to other sciences // *Main trends of research in the social and human sciences. Part one : Social sciences*. – Paris – The Hague : Mouton, 1970. – P. 419–463.
7. Pea R. D. The development of Negation in Early Child Language / Roy D. Pea // *The Social Foundations of Language and Thought : Essays in Honor of Jerome S. Bruner* [ed. David R. Olson]. – New York : Norton, 1980. – P. 156–186.
8. Becker E. *Negación de la muerte* / Ernest Becker. – Barcelona : Kairós, 2003. – 439 p.
9. Juncos O. Un estudio sobre la negación en el niño / Onéstimo Juncos // *Infancia y Aprendizaje*, № 29, 1985. – P. 105–118.
10. Bel A. Early Negation in Catalan and Spanish / Aurora Bel // *Catalan Working Papers in Linguistics*. – Barcelona : Universitat Autònoma de Barcelona, 1996. – P. 5–28.
11. Pérez-Leroux A. T. El Minotauro y la muñeca rusa: la gramática infantil y la teoría lingüística [Електронний ресурс] / Ana T. Pérez-Leroux. – 118–127. – Режим доступу до статті : www.lingret.com/cpp/his/13/paper2480.pdf

References

1. Beaupoil-Hourdel, P. (2015). A child's multimodal negations from 1 to 4: the interplay between modalities. *Negation and Polarity: Experimental Perspectives*. Caen: Pierre Larrivé, Chungmin Lee. 95–126
2. Dimroth, C. (2010). The Acquisition of Negation. *The Expression of Negation* [Laurence R. Horn]. Berlin New York: Walter de Gruyter GmbH & Co. KG
3. Spitz, R. (1962). *Le non et le Qui // La genèse de la communication humaine*. Paris: PUF
4. Menéndez Benavente, I. [Internet resource]. Rabietas, parte de su evolución, conocerlas: www.isabelmenendez.com/servicios/rabietas.pdf
5. López Ornat, S. (1994). *Adquisición de la lengua española*. Madrid: Siglo XXI
6. Jakobson, R. (1970). Linguistics in the relation to other sciences. *Main trends of research in the social and human sciences. Part one: Social sciences*. Paris – The Hague: Mouton. 419–463
7. Pea, R. D. (1980). The development of Negation in Early Child Language. *The Social Foundations of Language and Thought : Essays in Honor of Jerome S. Bruner* [ed. David R. Olson]. New York: Norton
8. Becker, E. (2003). *Negación de la muerte*. Barcelona: Kairós
9. Juncos, O. (1985). Un estudio sobre la negación en el niño. *Infancia y Aprendizaje*. 29, 105–118

10. Bel, A. (1996). Early Negation in Catalan and Spanish. *Catalan Working Papers in Linguistics*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. 5–28
11. Pérez-Leroux, A. T. El Minotauro y la muñeca rusa: la gramática infantil y la teoría lingüística [Internet resource]: www.lingret.com/cpp/his/13/paper2480.pdf

GLUSHCHUK-OLEIA Anna Igorivna,
Candidate of Philology, Associate Professor of Romance and Germanic languages Kherson State University
e-mail: naranha@ukr.net

ACQUISITION OF NEGATION BY SPANISH CHILDREN

Abstract. Introduction. Negation is one of the central categories in human language. The propositional negation operates on sentences as a part of metalanguage and is of a higher logical type than the language it operates upon. Evidence has been provided that the ability to conceive of propositions as true or false is one of the central aspects of language comprehension and use. Negatives in natural languages serve to mark a discrepancy from a positive assumption that someone is presumed to believe.

Purpose. In this article we try to describe the acquisition of negation by Spanish children which can help us to define more precisely its significance and sphere of its functioning.

Methods. Negation as one of the first Linguistic phenomena that is grammatically marked in a child's language is a popular subject of study in language acquisition. Previous studies on children's negative spoken productions have shown that NO is the most consistently used word throughout the single word utterance period and that the first negative functions children express are rejection, refusal and protest. The Spanish data for our analysis have been taken from López Ornat. Research by this author and other collaborators presents speech recordings of a little girl (María) from 19 months to 4 years.

Originality. Other studies have demonstrated that gestures and actions precede grammatical words. At first children's negations are about objects or people present in the situation and the immediate environment.

Conclusion. We consider that in Romance languages there are two possible positions for the negation which are manifested in two different word orders: Neg + Verb and Verb + Neg. For future research we can focus on Spanish children's use of prosody in negative contexts, the spoken forms of their negations, the production of negative gestures and the negative function expressed.

Key words: negation; child language; input; mechanisms of acquisition; communicative abilities; methods of intensification.

Надійшла до редакції 29.03.2015

Прийнято до друку 4.05.2015

УДК 811.161.2'373

ЮЛДАШЕВА Людмила Петрівна,
аспірант кафедри українського мовознавства і
прикладної лінгвістики Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького
e-mail: oreltina@ukr.net

ТЕНДЕНЦІЇ НАЗИВАННЯ ТВОРІВ НОВІТНЬОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Статтю присвячено дослідженню лінгвальних особливостей заголовків творів новітньої української літератури. На підставі дібраного фактичного матеріалу простежено тенденції називання творів, характерні для сучасної літератури загалом та для творчості окремих письменників. З'ясовано, що загальними тенденціями називання творів новітньої літератури є прагнення автора відшукати оригінальну форму та завуалювати зміст, що виявляється в частковій чи повній втраті зв'язку заголовка з текстом; тяжіння до діалогічності, намагання з першого слова заголовка встановити контакт із читачем; акцентування на внутрішніх